

اختلالات روانپزشکی

تعاریف، اپیدمیولوژی، اتیولوژی و طبقه بندی

دکتر سارا کمالی

روانپزشک

استادیار دانشگاه علوم پزشکی کردستان

منبع: درسنامه روان پزشکی بالینی و علوم رفتاری- دکتر میر فرهاد قلعه بندی-۱۳۹۶

تعریف اختلال روانی

- ▶ حالت قابل توجه بالینی
- ▶ تغییر در تفکر، خلق، هیجان، رفتار
- ▶ دیسترس شخصی یا اختلال کارکرد
- ▶ خارج از طیف هنجار جامعه
- ▶ واضحا غیر عادی و بیمارگونه یا مداوم و عود کننده

سلامت روان

- ▶ حالتی از خوب (سالم) بودن
- ▶ توانایی مقابله با تنش های عادی زندگی
- ▶ انجام کار مفید و ثمربخش
- ▶ مشارکت با جامعه

بار اختلالات روانی

اختلالات روانپزشکی مسئول 28% سالهای ازدست رفته ناشی از ناتوانی (YLD) (years lost due to disability) است
ده علت اول بار جهانی بیماریها (GBD) (Global burden of disease)

MDD ▶

انمی فقر آهن ▶

سقوط ▶

Alcohol use ▶

COPD ▶

Bipolar ▶

ناهنجاریهای مادرزادی ▶

استئوآرتریت ▶

SCZ ▶

OCD ▶

مطالعات جهانی

- ▶ 25% افراد در طول عمر خود یک یا چند اختلال روانی یا رفتاری داشته اند
- ▶ شایعترین تشخیص ها در شرایط PHC : افسردگی، اضطراب، سوء مصرف مواد

مطالعات ایران

- ▶ دکتر نوربالا، در افراد بالای 15 سال ایرانی، سال 78
- ▶ 21 درصد (شیوع کلی) : 15 درصد مردان و 26 درصد زنان
- ▶ شهری: 20.9% روستایی 21.3%
- ▶ در افراد بیسواد، مردان بیکار، زنان خانه دار، متاهل، جدانشده و مطلقه و طیف سنی 24-25 سال، شیوع بیشتر
- ▶ افسردگی: 21%، اضطراب 20%، سوماتیزیشن 18%، اختلال عملکرد اجتماعی 14%، سایکوز 0.6%، صرع 1.2%، کم توانی ذهنی 1.4%

اتیولوژی

Predisposing factors : عوامل مستعد ساز:

- ▶ ژنتیک، سرشت، جنس
- ▶ محیط داخل رحمی
- ▶ آسیب حین تولد
- ▶ عوامل سایکوسوشیال حین رشد

اتیولوژی

عوامل آشکار ساز (precipitating factors)

- ▶ استرس‌های سایکوسوشیال: رویدادهای زندگی، ناکامی‌های فردی، تغییرات اجتماعی
- ▶ بیماری‌ها
- ▶ داروها، مواد و سموم
- ▶ ضربه به سر

اتیولوژی

عوامل تداوم بخش: Perpetuating factors

- ▶ ذات بیماری
- ▶ محیط اجتماعی

طبقه بندی

- ▶ مزایا: جبران مشخص نبودن علل اختلالات، یا علل مشترک برای چند اختلال و مولتی فاکتوریال بودن
- ▶ زبان مشترک بالینگران و محققین و بیماران
- ▶ معایب: طبقه بندی بیماران بجای بیماری ها
- ▶ عدم توجه به مشکلات خاص هر بیمار
- ▶ اختلالاتی که همه معیارهای طبقه خاصی را ندارد یا متعلق به بیش از یک طبقه است
- ▶ گوناگونی طیف اختلالات در یک طبقه واحد
- ▶ انگ زدن

تاریخچه طبقه بندی

- ▶ بقراط (فهرست ساده توصیفی از بیماریها) و ارسطو (تقسیم پدیده ها بر اساس فرضیه چگونگی ایجاد آنها) ۲۵۰۰ سال قبل
- ▶ ویلیام کولن ۱۷۷۲، تمام اختلالات روانی را با هم و در گروه نوروها طبقه بندی کرد بجز دلیریوم
- ▶ فیلیپ پینل و اسکیرول در فرانسه و کالبام و کرپلین در آلمان در اوایل قرن ۱۹
- ▶ طبقه بندی کرپلین اساس نظامهای طبقه بندی امروزی است.
- ▶ فروید: شناخت بیشتر علائم عصبی و اختلالات نوروبیولوژی و مفاهیم هیستری و اضطراب
- ▶ طبقه بندیهای امروزی استاندارد، ادامه مفاهیم کرپلینی، اختلالات افکتیو و سایکوسوماتیک و اسکیزوفرنی در راستای کار بلولو اختلالات نوروبیولوژی و شخصیت: فروید
- ▶ اصطلاح نورو و سایکوز

در صورت وجود چند تشخیص: ابتدا تشخیصی را مینویسیم که علت مراجعه فعلی بیمار است

طبقه بندی های رایج:

Diagnostic and statistical manual of mental disorders (DSM-5) : APA

International classification of diseases (ICD-11) : WHO

نظام چندمحوری DSM-IV

Axis I : Psychiatric disorders

Axis II : Personality disorders, Intellectual disability, Defense mechanisms

Axis III : General medical conditions

Axis IV : Psychosocial problems

Axis V : GAF

در DSM-5 تشخیص تک محوری شده و بجای GAF از جدول ارزیابی نقص کارکرد WHO استفاده می شود.

شدت و سیر اختلال در DSM-5

- ▶ Mild
- ▶ Moderate
- ▶ Severe
- ▶ Partial remission
- ▶ Full remission

-
-
- ▶ Multiple diagnosis
 - ▶ Provisional diagnosis
 - ▶ Other specified disorders
 - ▶ Unspecified disorders
 - ▶ Another medical conditions

Neurodevelopmental disorders

- ▶ Intellectual disability or intellectual developmental disorder
- ▶ Communication disorders
- ▶ Autism spectrum disorder
- ▶ ADHD
- ▶ Specific learning disorders
- ▶ Motor disorders

Schizophrenia spectrum and other psychotic disorders

- ▶ Schizophrenia
- ▶ Delusional disorder
- ▶ Brief psychotic disorder
- ▶ Schizophreniform disorder
- ▶ Schizoaffective disorder
- ▶ Substance/ medication induced psychotic disorder
- ▶ Psychotic disorder due to AMC
- ▶ Catatonia

Bipolar and related disorders

- ▶ BID
- ▶ BIID
- ▶ Cyclothymic disorder
- ▶ Bipolar disorder due to AMC
- ▶ Substance/ medication induced bipolar disorder

Depressive disorders

- ▶ MDD
- ▶ Persistent depressive disorder: dysthymia
- ▶ Premenstrual dysphoric disorder
- ▶ Substance
- ▶ AMC
- ▶ Other specified
- ▶ Unspecified
- ▶ Disruptive mood dysregulation disorder (DMDD)

Anxiety disorders

- ▶ Panic disorder
- ▶ Agoraphobia
- ▶ Specific phobia
- ▶ Social anxiety disorder ; social phobia
- ▶ GAD
- ▶ Separation anxiety disorder
- ▶ Selective mutism
- ▶ AMC
- ▶ Substance

Obsessive compulsive and related disorders

- ▶ OCD
- ▶ Body dysmorphic disorder
- ▶ Hoarding disorder
- ▶ Trichotillomania; hair pulling disorder
- ▶ Excoriation or skin picking disorder
- ▶ Substance
- ▶ AMC
- ▶ Other specified

Trauma or stressor related disorder

- ▶ Reactive attachment disorder
- ▶ Disinhibited social engagement disorder
- ▶ PTSD
- ▶ ASD
- ▶ Adjustment disorder
- ▶ Persistent complex bereavement disorder

Dissociative disorders

- ▶ Dissociative amnesia
- ▶ Dissociative fuge
- ▶ DID
- ▶ Depersonalization/ Derealization disorder

Somatic symptom and related disorders

- ▶ Somatic symptom disorder
- ▶ Illness anxiety disorder
- ▶ Functional neurological symptom disorder
- ▶ Psychological factors affecting other medical conditions
- ▶ Factitious disorder
- ▶ Other specified

Feeding and eating disorders

- ▶ Anorexia nervosa
- ▶ Bulimia nervosa
- ▶ Binge eating disorder
- ▶ Pica
- ▶ Rumination disorder
- ▶ Avoidant/ restrictive food intake disorder

Elimination disorders

- ▶ Encopresis
- ▶ Enuresis

Sleep wake disorder

- ▶ Insomnia disorder
- ▶ Hyper somnolence disorder
- ▶ Parasomnias
- ▶ Narcolepsy
- ▶ Breathing related sleep disorder
- ▶ RLS
- ▶ Substance related sleep disorders
- ▶ Circadian rhythm sleep wake disorders

Sexual dysfunctions

- ▶ Delayed ejaculation
- ▶ Erectile disorder
- ▶ Female orgasmic disorder
- ▶ Female sexual interest/ arousal disorder
- ▶ Genitopelvic pain/ penetration disorder
- ▶ Male hypoactive sexual desire disorder
- ▶ Premature or early ejaculation
- ▶ Substance
- ▶ Other specified

Gender dysphoria

- ▶ In children
- ▶ In adolescents and adults

Disruptive, impulse control and conduct disorder

- ▶ ODD
- ▶ IED
- ▶ Conduct disorder
- ▶ Pyromania
- ▶ kleptomania

Substance related disorder

- ▶ Substance induced disorders
- ▶ Substance use disorders
- ▶ Gambling disorder

Neurocognitive disorders

- ▶ Delirium
- ▶ Mild neurocognitive disorder
- ▶ Major neurocognitive disorder

Personality disorders

- ▶ Paranoid
- ▶ Schizoid
- ▶ Schizotypal
- ▶ Histrionic
- ▶ Antisocial
- ▶ Narcissistic
- ▶ Borderline
- ▶ Avoidant
- ▶ Dependent
- ▶ OCPD
- ▶ Personality change due to AMC
- ▶ Unspecified personality disorder

Paraphilic disorder and paraphilia

- ▶ Exhibitionism
- ▶ Voyeurism
- ▶ Frotteurism
- ▶ Pedophilia
- ▶ Sexual masochism
- ▶ Sexual sadism
- ▶ Fetishism
- ▶ Transvestism

Other mental disorder

یک طبقه باقیمانده از اختلالاتی است که ملاکهای هیچ یک از اختلالات دیگر را پر نمی کند ▶

Medication induced movement disorder and other adverse effects of medication

- ▶ Neuroleptic/ Other medication induced parkinsonism
- ▶ Neuroleptic malignant syndrome
- ▶ Medication induced acute dystonia
- ▶ Medication induced acute akathisia
- ▶ Tardive dyskinesia
- ▶ Tardive dystonia
- ▶ Tardive akathisia
- ▶ Medication induced postural tremor
- ▶ Antidepressant discontinuation syndrome
- ▶ Other medication induced movement disorder
- ▶ Other adverse effect of medication

Other condition that may be a focus of clinical attention

- ▶ Relational problems
- ▶ Abuse and neglect
- ▶ Educational and occupational problems
- ▶ Housing and economic problems, homelessness
- ▶ Adult antisocial behavior
- ▶ Nonadherence to medical treatment
- ▶ Malingering
- ▶ Overweight/ obesity
- ▶ Borderline intellectual functioning

Conditions for further study

- ▶ Attenuated psychosis syndrome
- ▶ Depressive episode with short term hypomania
- ▶ Persistent complex bereavement disorder
- ▶ Caffeine use disorder
- ▶ Internet gaming disorder
- ▶ Neurobehavioral disorder associated with prenatal alcohol exposure
- ▶ Suicidal behavior disorder
- ▶ Nonsuicidal self-injury

“

موفق باشید

”